

## บทที่ 1

### บทนำ

#### ความสำคัญและที่มาของปัญหา

ในยุคที่สังคมมีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีอย่างสูง ทำให้การสื่อสารเป็นไปอย่างกว้างไกล และไร้พรมแดน โทรทัศน์เป็นวิทยุการที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวข้องกับชีวิตประจำวันของเรามากที่สุด เพราะโทรทัศน์นับได้ว่าเป็นสื่อประเภททะลุทะลวงที่เข้าถึงผู้ชมได้อย่างง่ายดาย โดยไม่มีขีดจำกัดทั้งหญิงและชาย ทั้งผู้ใหญ่และเด็ก ทั้งยังเข้าถึงในทุกสถานที่ นอกจากนั้น โทรทัศน์ยังจัดว่าเป็นสื่อประเภทสองคม คือมีทั้ง “คุณอนันต์” และขณะเดียวกันก็มี “โทษมหันต์” ที่สำคัญ โทรทัศน์เป็นเครื่องมือสื่อสารที่มีบทบาทในการให้ความรู้ ข่าวดสาร ความบันเทิง ตลอดจนมีอิทธิพลในการโน้มน้าวความคิดเห็น ทศนคติ ค่านิยม แนวทางในการดำเนินชีวิต รวมไปถึงพฤติกรรมของคนในสังคม ซึ่งอิทธิพลของโทรทัศน์ที่ถูกถ่ายทอดผ่านออกมาทางเนื้อหาของรายการในแต่ละเรื่องนั้นจะส่งผลกระทบต่อผู้ชมมากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ของตัวผู้ชมแต่ละคนที่มีความแตกต่างกัน เช่น เพศ อายุ ประสบการณ์ สภาพแวดล้อมและอื่น ๆ สิ่งเหล่านี้นับว่าเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการรับรู้ ทศนคติ ความคิด และพฤติกรรมของผู้ชม โดยเฉพาะบุคคลที่มีวิสัยทัศน์ไม่มากนัก จะมีวิสัยภาวะในการทำความเข้าใจ รับรู้กลั่นกรองเนื้อหา สาร และมีการบวนการตัดสินใจในระดับที่ต่ำกว่าผู้ที่มีวิสัยทัศน์สูงกว่า

สื่อโทรทัศน์จึงเป็นสื่อหนึ่งที่มีบทบาทต่อคนในสังคมมากขึ้นทุกวัน และได้สร้างสรรค์ผลิตผลงานในรูปแบบต่าง ๆ ออกสู่สายตาผู้ชม อย่างต่อเนื่องตลอดเวลา ในปัจจุบันพบว่าบุคคลได้ใช้เวลาไปกับการบริโภคสื่อต่าง ๆ มากขึ้น ทั้งเนื้อหาที่มีสาระ และความบันเทิงในรูปแบบที่หลากหลาย เพื่อสนองความต้องการของแต่ละคน การมีเนื้อหาที่หลากหลายทำให้คนดูมีทางเลือกมากขึ้น และเพื่อผลประโยชน์และความอยู่รอดของสื่อ ทำให้สื่อมวลชนแขนงต่าง ๆ แข่งขันกันผลิตรายการในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้รายการของตนมีผู้ดู ผู้ชมมาก ๆ ซึ่งการแข่งขันดังกล่าวมิได้เป็นการแข่งขันกันเพื่อพัฒนาคุณภาพของรายการ แต่เป็นการแข่งขันเพื่อให้ได้มาซึ่งความนิยมที่มีต่อรายการ (Rating) เพื่อผลประโยชน์ทางธุรกิจเท่านั้น

สำหรับสังคมสมัยใหม่ สื่อมวลชนจะมีบทบาทและมีความสำคัญมากขึ้นเรื่อย ๆ และมีวัตถุประสงค์ตอบสนองความต้องการของคนรับในลักษณะที่แคบและเฉพาะลง เน้นการเสนอเนื้อหาที่มีจุดเด่นและจุดแตกต่างเพื่อดึงความสนใจของผู้รับมากขึ้น จนบางครั้งสื่อมวลชนได้ทำ

ผิดปกติทางหน้าที่ (Dysfunction) ของสื่อที่ดีหวังผลกำไรมากจนก่อให้เกิดผลเสียและอันตรายต่อสังคมในหลายด้าน ทำให้คนกลุ่มต่าง ๆ ภายในสังคมเรียกร้องให้มีการควบคุมดูแลเนื้อหาของสื่อมากขึ้นด้วยวิธีการต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการจัดเรตติ้งหรือการให้ความรู้เกี่ยวกับสื่อแก่ประชาชน ทำให้ประชาชนมีความรู้เท่าทันสื่อมวลชน (Media Literacy) มากขึ้น อันหมายถึง ความสามารถของประชาชนในการอนุมานความดีนั้นลึกลับบางของข้อมูลที่ปรากฏในสื่อมวลชนอย่างมีหลักการ ซึ่งน่าจะเป็นจุดเริ่มต้นที่ดีสำหรับการสังเกตพฤติกรรมของสื่อมวลชนต่าง ๆ อย่างวิพากษ์ อันเป็นก้าวแรกที่จะทำให้สื่อมวลชนปรารถนาที่จะเป็นสื่อที่มีคุณค่ามากกว่าที่จะถูกเสี้ยมสอนให้ยอมรับอย่างดูถูกด้วยเทคนิคทางการค้าอย่างเป็นระบบ เช่น “ยอดจำหน่าย” หรือ “เรตติ้ง” ซึ่งมักจะเป็นรายการที่ไม่ค่อยให้สาระอะไรกับคนดู ส่วนรายการที่มีคุณภาพกลับเป็นรายการที่ไม่ค่อยน่าสนใจ และมักขาดการส่งเสริมและสนับสนุนทั้งจากภาครัฐและภาคเอกชน

และเนื้อหารายการที่มีการแข่งขันกันสูงมากรายการหนึ่งก็คือ รายการละครโทรทัศน์ที่แต่ละช่องนับวันมุ่งเน้นนำเสนอเนื้อหาที่เร้าอารมณ์ผู้ชมมากขึ้น ซึ่งก็หนีไม่พ้นเนื้อหาเกี่ยวกับเพศ ความรุนแรง และภาษาหยาบคาย ซึ่งเป็นเนื้อหาที่มักถูกใจคนดู และเป็นเนื้อหาที่ติดตามติดใจคนดูเป็นพิเศษ อาจมีผลต่อการเลียนแบบของผู้ชมได้ ดังนั้นการให้เนื้อหาเหล่านี้จึงจำเป็นต้องทำอย่างรอบคอบ ระมัดระวัง หรือถูกกั้นกรอง เพื่อไม่ให้สิ่งที่ไม่ดีเข้าถึงประชาชนมากเกินไป โดยเฉพาะเด็กและเยาวชน

ธีรชัย รังสีกุล หนึ่งในคณะกรรมการตรวจพิจารณารายการโทรทัศน์ที่ออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก ได้แสดงความเห็นว่า

คนเราไม่เหมือนกันทุกคน เราต้องยอมรับว่าคนบางคนก็ถูกชักจูงด้วยสื่อได้ง่ายทางที่ดีที่สุด เราต้องทำสื่อของเราให้สะอาดและเป็นสื่อที่ดี ที่สร้างสรรค์ ไม่ใช่ถึงขนาดที่บอกว่าจะมีความเลวไม่ได้ คือมันต้องมีตัวอย่างความดี ความชั่ว ไว้เปรียบเทียบเพื่อสอน แต่ว่าจะปล่อยอิสระมากไปก็ไม่สมควร มันต้องมีกฎเกณฑ์บ้าง การที่ไม่ต้องเซ็นเซอร์โดยรัฐก่อน ก็ถือว่าเป็นแนวคิดที่ดี ไม่ต้องตั้งหน่วยงานมาเข้มงวด แต่ให้ทางสถานีรับผิดชอบกันเอง ซึ่งสถานีก็ต้องแสดงความรับผิดชอบ ถ้าสถานีโทรทัศน์ทุกแห่งมีความรับผิดชอบ มาตรฐานการกำหนดเรตติ้งก็ไม่จำเป็นต้องเกิดขึ้นสถานีควรจะรู้เองว่ารายการใดมีเนื้อหาไม่เหมาะสม ฉะนั้นควรไปนำเสนอตอนดึก ไม่ควรนำเสนอในช่วงค่ำ มนุษย์นั้นเรียนรู้จากการเลียนแบบ การเลียนแบบเป็นกระบวนการเรียนรู้ขั้นพื้นฐานของมนุษย์ เด็กเรียนรู้ที่จะพูด กิน เดิน และทำตามอย่างพ่อแม่ กระบวนการนี้จะเกิดต่อเนื่องไปจนโต ในทำนอง

เดียวกันภาพที่เด็กเห็นจากโทรทัศน์ล้วนมีผลให้เด็กซึมซับเป็นแบบอย่างทั้งสิ้น (ธีรชัย รั้งสิกุล, สัมภาษณ์)

โทรทัศน์จะมีผลกระทบต่อเด็กมากน้อยเพียงไร ขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย ได้แก่ จำนวนเวลาที่ดู อายุและพื้นฐานบุคลิกภาพของเด็ก การปล่อยให้เด็กดูคนเดียวหรือดูกับผู้ใหญ่ และพ่อแม่ได้พูดคุย

อธิบายถึงสิ่งที่เห็นในโทรทัศน์ให้ลูกเข้าใจหรือไม่ โดยเฉพาะละครโทรทัศน์มักจะพบฉากความรุนแรง ปรากฏให้เห็นอยู่เสมอ ไม่ว่าจะเป็นหนังต่างประเทศ ก็ฟ้าผ่ารุนแรง เช่น มวยปล้ำ การ์ตูนญี่ปุ่น ละครหลังข่าว และข่าว ตามลำดับ เช่นมีผลงานวิจัยพบว่าเด็กอเมริกันที่ดูโทรทัศน์วันละ 3-4 ชั่วโมง จะได้ดูจากการฆาตกรรมรวม 8,000 ครั้ง เมื่อเรียนจบชั้นมัธยม และเด็กที่ดูความรุนแรงในโทรทัศน์จะไม่เข้าใจว่าความรุนแรงสามารถทำร้ายและฆ่าคนได้ เด็กจะไร้ความรู้สึกต่อพฤติกรรมที่รุนแรง และเห็นว่าการใช้กำลังเป็นทางออกที่สามารถช่วยแก้ปัญหาความขัดแย้งได้ (มูลนิธิเพื่อพัฒนาเด็ก, 2548, น. 11)

นอกจากนี้มีการศึกษาวิจัยที่ค้นพบความสัมพันธ์ระหว่างการดูโทรทัศน์ที่มีเนื้อหาความรุนแรงกับพฤติกรรมก้าวร้าวในเด็ก การดูความรุนแรงในโทรทัศน์ว่าสามารถทำให้เด็กเกิดการต่อต้าน ความกลัว ความกังวล เก็บกด ผันรำย นอนไม่หลับ และมีอาการผิดปกติจากความเครียด

จากการศึกษาเอกสาร “Media Monitor โครงการศึกษาและเฝ้าระวังสื่อเพื่อสุขภาพของสังคม” พบว่า ละครส่วนใหญ่มีเนื้อหาความรุนแรง โดยเฉพาะในละครช่วงหัวค่ำ จะมีเนื้อหาความรุนแรงมากกว่าละครในช่วงดึก ซึ่งประเภทของความรุนแรงที่ปรากฏในละครมากที่สุดตามลำดับคือ ความรุนแรงทางร่างกาย ความรุนแรงทางเพศ ความรุนแรงทางจิตใจ และความรุนแรงทางวัตถุสิ่งของ (มูลนิธิเพื่อพัฒนาเด็ก, 2548, น. 11)

ดังนั้นหากเด็กได้รับชมรายการประเภทดังกล่าวเสมอ ๆ ก็ส่งผลเสียต่อเด็กเป็นอย่างมากเนื่องจากเด็กยังไม่มีวิจารณญาณในการแยกแยะสิ่งที่ถูกหรือผิด และไม่มีความสามารถในการควบคุมตัวเองได้อย่างผู้ใหญ่ โดยเฉพาะหากโทรทัศน์นำเสนอเนื้อหาที่มีความรุนแรง ก้าวร้าว อาฆาตพยาบาท อิจฉาริษยา หรือเนื้อหาที่มีแนวโน้มไปในทางชั่วร้ายมารวมกัน รวมทั้งการใช้ภาษาที่ไม่เหมาะสม ก็อาจส่งผลกระทบต่อการแสดงออกทางพฤติกรรมของเด็ก เพราะโดยธรรมชาติของเด็กมักชอบที่จะเลียนแบบพฤติกรรมของผู้ใหญ่ ดังนั้น การเลียนแบบพฤติกรรมในโทรทัศน์จึงเป็นเรื่องง่าย และเป็นเรื่องที่น่าสนใจสำหรับเด็ก โดยเฉพาะหากไม่มีผู้ใหญ่คอยอธิบายชี้ให้เห็นถึงความผิด ชอบ ชั่ว ดี ก็ยิ่งทำให้เด็กได้รับการปลูกฝังบ่มเพาะในสิ่งที่ไม่ถูกต้อง

นักจิตวิทยาสังคม ได้กล่าวอ้างถึงรายงานของนักวิจัยทั่วโลกที่มีความเห็นสอดคล้องกันว่า เด็กและวัยรุ่นที่รับชมภาพยนตร์หรือรายการประเภทเหยียดหยาม โหดบอย ๆ จะส่งผลให้เกิดความ

ชินชาต่อพฤติกรรมดังกล่าว โดยเห็นความก้าวร้าวรุนแรงเป็นของธรรมดา จนถึงขั้นนำพฤติกรรมดังกล่าวไปปฏิบัติเมื่อมีโอกาส ทั้งนี้ เนื่องจากเด็กได้เห็นแต่ความเหี้ยมโหด จนเกิดความจำเจและชาชิน จนในที่สุดจะนำมาเลียนแบบ เพราะคิดว่าไม่มีปัญหาต่อสังคมแต่อย่างใด

นอกจากนี้ ยังพบว่า เด็กจะเลียนแบบจดจำเอาคำพูดที่เป็นการแสดงมาใช้ในชีวิตประจำวันมากที่สุด รองลงไปเป็นการเลียนแบบการแต่งกาย และโทรทัศน์ยังสามารถกระตุ้นหรือส่งเสริมให้เด็กกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งได้ เมื่อเด็กมีความโน้มเอียงที่จะทำอยู่แล้ว รวมทั้งสามารถสร้างทัศนคติ และค่านิยมใหม่ให้แก่เด็กหากมีการเสนอซ้ำ ๆ หรือบ่อย ๆ รวมทั้งทำให้เด็กมีจิตใจที่ตายด้าน ขาดความเห็นอกเห็นใจได้ด้วยเช่นกัน เช่น เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคมตั้งแต่ปลายปี 2550 จนถึงปัจจุบัน มีการนำเสนอข่าวผ่านสื่อต่าง ๆ ถึงคดีการใช้หินขว้างปรารถยนต์ รถไฟ หลายคดีด้วยกันทำให้มีผู้ได้รับบาดเจ็บจนถึงเสียชีวิต และได้มีผู้ต้องหาบางรายได้รับสารภาพว่า เกิดความคึกคะนองจากการเลียนแบบข่าวที่นำเสนอ ซึ่งจากเหตุการณ์ดังกล่าวแสดงให้เห็นว่า สื่อมีอิทธิพลในการกระตุ้นให้เกิดพฤติกรรมความรุนแรงของผู้ชมในสังคมได้ระดับหนึ่ง ซึ่งความรุนแรงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นนั้น ทำให้มีผลกระทบต่อตนเอง ต่อผู้อื่น ไม่ว่าจะเป็น ผลกระทบต่อครอบครัว ผลกระทบต่อสังคม และผลกระทบต่อประเทศชาติ

สำหรับผู้จัดแล้ว การจะผลิตรายการขึ้นมาแต่ละรายการนั้น ก็มักจะให้เหตุผลว่า คำนึงถึงคุณภาพของรายการโดยมีสาระและประโยชน์ของเนื้อหาที่ต้องการจะนำเสนอต่อผู้ชม และประกอบกับเพื่อสนองความต้องการของผู้ชม

ส่วนกรรมการตรวจพิจารณารายการโทรทัศน์นั้น ปัจจุบันได้ยกเลิก กบว. (คณะกรรมการบริหารกิจการวิทยุโทรทัศน์) ที่เป็นคณะกรรมการของภาครัฐไป เพราะต้องการให้สื่อมีสิทธิเสรีภาพ อย่างไรก็ตาม เนื่องจากในกระบวนการผลิตละครโทรทัศน์ เนื้อหาของละครจะมีผู้ที่มีบทบาทในการผลิตอยู่หลายส่วน ทั้งในส่วนของผู้เขียนเรื่อง ผู้เขียนบท ผู้กำกับ ตลอดจนนักแสดงส่วนในการเผยแพร่ ก็จะมีผู้ที่มีบทบาทสำคัญ ได้แก่ สถานีโทรทัศน์ ผู้จัด ผู้สนับสนุนรายการ และกรรมการตรวจพิจารณาเนื้อหา เป็นต้น

ดังนั้น ในการดำเนินการเกี่ยวกับการควบคุมเนื้อหาความรุนแรง จึงอาจมิใช่เรื่องของกลุ่มใดกลุ่มหนึ่ง หากแต่เป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทุกกลุ่มที่จะต้องเห็นพ้องต้องกันในการตระหนักและร่วมกันพิจารณาแก้ไขการนำเสนอปัญหาความรุนแรงเหล่านั้นด้วย ซึ่งวิธีการควบคุมเนื้อหาความรุนแรงในสื่อโทรทัศน์มีหลายวิธี อาทิ การควบคุมโดยใช้กฎหมาย กฎระเบียบ จากภาครัฐ การควบคุมโดยตัวสื่อเอง (Self Control) การควบคุมโดยผู้ผลิต และการควบคุมโดยผู้ชม ซึ่งในแต่ละวิธีจะมีข้อดีและข้อเสียแตกต่างกันไป ในส่วนกฎหมายการเสนอเนื้อหาจะต้องอยู่ภายใต้กฎหมายที่ไม่ขัดต่อความสงบเรียบร้อย และขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรมอันดีงามของไทย แต่ละ

สถานีโทรทัศน์จึงต้องมีการควบคุมตนเอง (Self Control) ด้วยการกำหนดหลักเกณฑ์การตรวจพิจารณารายการให้ได้มาตรฐาน เนื่องจากความหลากหลายของเนื้อหารายการที่มีทั้งประโยชน์และโทษต่อผู้ชม เช่น ผู้ผลิตมักผลิตละคร ที่มีเนื้อหาแฝงไปด้วยความรุนแรง ก้าวร้าว การล่วงละเมิดทางเพศ และการใช้ภาษาที่หยาบคาย การผลิตละครที่มีเนื้อหาเหล่านี้ทำให้เรตติ้งความนิยมรายการของผู้ชมสูง มีผลต่อความต้องการของผู้สนับสนุนรายการ ซึ่งเป็นผลประโยชน์ของผู้ผลิต แต่เป็นการปลูกฝังให้กับเด็กและเยาวชน การเซ็นเซอร์จึงเป็นเสมือนตัวกรองสิ่งแปลกปลอมทั้งหลายไม่ให้ไหลไปสู่ผู้ชม อีกทั้งได้มีการจัดระดับความเหมาะสมของสื่อโทรทัศน์ (Rating) โดยมีการจำแนกรายการและกำหนดช่วงเวลาออกอากาศให้เหมาะสม กับเด็กและเยาวชน ที่เป็นวิธีการในการควบคุมดูแลในปัจจุบัน โดยได้นำแบบอย่างการจัดเรตติ้งและการจัดช่วงเวลาจากต่างประเทศ

สำหรับในต่างประเทศ มีการจัดเรตติ้งเพื่อจำแนกเนื้อหารายการตามช่วงอายุของผู้ชม เช่นเดียวกัน อาทิประเทศอังกฤษ และไอร์แลนด์มีหน่วยงานของรัฐที่เรียกว่า Ofcom จัดตั้งเพื่อกำหนดเวลามาตรฐานรายการโทรทัศน์เพื่อปกป้องคุ้มครองเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 15 ปี ไว้ใน Ofcom Broadcasting Code โดยรายการที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็ก จะออกอากาศไม่ได้ก่อนเวลา 21.00 น. ส่วนประเทศสหรัฐอเมริกา มีหน่วยงานของสภาที่เกี่ยวข้องกับการสื่อสาร หรือ Federal Communication Commission (FCC) กำหนดช่วงเวลาให้กับรายการโทรทัศน์ที่ไม่เหมาะสมสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 14 ปี (TV-14) ออกอากาศได้หลัง 21.00 น. ในขณะที่รายการสำหรับผู้ใหญ่ไม่สามารถออกอากาศได้ก่อนเวลา 22.00 น. สำหรับประเทศออสเตรเลีย มีองค์กรทางด้านการสื่อสารและสื่อ (Australian Communication and Media Authority) กำหนดให้รายการประเภทต้องแนะนำให้กับผู้ชมอายุต่ำกว่า 15 ปี วันธรรมดาออกอากาศได้ในช่วงเวลา 09.00-16.00 น. และ 19.00-05.00 น. ส่วนวันหยุดออกอากาศได้ 10.00-17.00 น. ถ้าเป็นรายการสำหรับผู้ใหญ่ไม่สามารถออกอากาศได้ก่อนเวลา 21.30 น.

ในส่วนของผู้ชมนั้น เป็นผู้รับข้อมูลข่าวสารที่มีทั้งประโยชน์และโทษ จึงควรมีการควบคุมเนื้อหาด้วยการใช้วิจารณญาณมากพอในการพิจารณาเลือกเปิดรับเนื้อหาที่เหมาะสมหรือไม่เหมาะสมกับตนเอง

แต่ในปัจจุบันนี้ ประเทศไทยมีการควบคุมเนื้อหาด้วยการเซ็นเซอร์ ในลักษณะที่ให้แต่ช่องพิจารณาเนื้อหาเอง ทำให้เกิดเสียงวิพากษ์วิจารณ์จากประชาชนเกี่ยวกับมาตรฐานในการเซ็นเซอร์ที่ไม่เท่ากันของสถานีโทรทัศน์แต่ละแห่ง

ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงความคิดเห็นเกี่ยวกับเกณฑ์ในการพิจารณาเนื้อหาความรุนแรงในละครโทรทัศน์ โดยการเก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้ชม กลุ่มผู้ผลิต และกลุ่มคณะกรรมการเซ็นเซอร์ เพื่อที่จะหามาตรฐานกลางในการที่จะใช้พิจารณาควบคุม ดูแล เนื้อหา

ทางด้านความรุนแรงให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน จึงเป็นที่มาของการศึกษาครั้งนี้ โดยมีปัญหานำวิจัยหรือวัตถุประสงค์ ดังนี้

### ปัญหาการวิจัย

1. ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการนำเสนอเนื้อหาความรุนแรงในสื่อละครโทรทัศน์ อันได้แก่ ผู้ผลิตรายการ กรรมการตรวจพิจารณารายการโทรทัศน์ และผู้ชม มีความคิดเห็นต่อการนำเสนอเนื้อหาความรุนแรงในละครโทรทัศน์สอดคล้องหรือแตกต่างกันอย่างไร
2. ผู้ชมมีความคิดเห็นและความต้องการต่อรูปแบบการนำเสนอเนื้อหาความรุนแรงในละครโทรทัศน์อย่างไร
3. ปัจจุบันสถานีโทรทัศน์มีการควบคุมตนเองในการนำเสนอเนื้อหาความรุนแรงในละครต่อผู้ชมอย่างไร

### วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความสอดคล้องหรือความแตกต่างของความคิดเห็นของผู้ผลิตรายการ กรรมการตรวจพิจารณารายการโทรทัศน์ และผู้ชม ที่มีต่อการเสนอเนื้อหาความรุนแรงในละครโทรทัศน์
2. เพื่อศึกษาถึงความคิดเห็นและความต้องการของผู้ชมที่มีต่อรูปแบบและเนื้อหาความรุนแรงของละครโทรทัศน์ในปัจจุบัน
3. เพื่อศึกษากระบวนการตรวจพิจารณาเนื้อหาความรุนแรงในละครโทรทัศน์ของสถานีโทรทัศน์ในประเทศไทย

### ขอบเขตการวิจัย

การศึกษานี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษากลุ่มเป้าหมาย 3 กลุ่ม ที่มีบทบาทต่อการนำเสนอเนื้อหาในละครโทรทัศน์ดังนี้

1. กลุ่มผู้ผลิตรายการ ได้แก่ ผู้ผลิตละคร ซึ่งเป็นผู้มีอำนาจในการกำหนดการเลือกนำเสนอเนื้อหา เป็นลำดับแรก

2. กลุ่มกรรมการตรวจพิจารณารายการโทรทัศน์ 3 สถานี ได้แก่ สถานีโทรทัศน์ไทยทีวีสีช่อง 3 สถานีวิทยุโทรทัศน์กองทัพบก และสถานีโทรทัศน์สีกองทัพบกช่อง 7 ซึ่งเป็นกลุ่มที่พิจารณา มีอำนาจการควบคุมคัดเลือกเนื้อหาที่จะนำเสนอ

3. กลุ่มผู้ชม ได้แก่ ผู้ดู ผู้ชมละครโทรทัศน์ ซึ่งอาจแบ่งเป็นช่วงวัยต่าง ๆ ได้แก่ กลุ่มวัยเด็ก วัยรุ่น ได้แก่ ผู้ที่มีอายุตั้งแต่ 24 ปี ลงมา ซึ่งเป็นวัยที่มีการควบคุมอารมณ์ได้ใกล้เคียงผู้ใหญ่มากขึ้น เริ่มแยกอารมณ์เป็นประเภทต่าง ๆ ได้ชัดเจนไม่สับสนวุ่นวาย มีวุฒิภาวะทางอารมณ์มากขึ้น มีความสุขุมรอบคอบ สามารถตั้งสติ ตัดสินใจได้ดีกว่าเดิมมีอารมณ์รักแบบมีเหตุมีผล อยู่ในโลกของความเป็นจริงมากขึ้น เมื่อเผชิญปัญหาที่มักคิดแก้ปัญหาได้ด้วยตนเองมากขึ้นและระดับสติปัญญาของวัยรุ่นที่มีอายุช่วงนี้ จะสามารถถือได้ว่าสมบูรณ์มาก สามารถคิดในสิ่งที่เป็นามธรรม หรือรับรู้นามธรรมที่ซับซ้อนแล้วเก็บสะสมไว้ เป็นประสบการณ์ที่คงทนถาวร

ทั้งนี้ วัยรุ่นที่อาศัยอยู่ในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลสามารถถือได้ว่าเป็นตัวแทนของวัยรุ่นทั่วประเทศได้ในระดับหนึ่ง เนื่องจากมีความหลากหลายของภูมิลำเนา วัฒนธรรม และวัฒนธรรมย่อยของแต่ละภูมิภาค ตลอดจนเขตกรุงเทพฯ เป็นเขตที่อุดมด้วยสื่อต่าง ๆ มากมาย วัยรุ่นในเขตนี้จึงมีโอกาสที่จะได้สัมผัสและเปิดรับรูปแบบต่าง ๆ ของสื่อได้มากกว่าเขตอื่น

- วัยผู้ใหญ่ ช่วงอายุ 25 ปีขึ้นไป ซึ่งเป็นวัยที่มีวุฒิภาวะ เนื่องจากผ่านความเป็นวัยรุ่น ทำให้รู้จักควบคุมอารมณ์ มีความสุขุมรอบคอบ มีเหตุมีผล รู้จักการวิเคราะห์และแก้ปัญหา

### นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

รายการโทรทัศน์ หมายถึง เนื้อหาหรือตัวสารของสื่อมวลชน ประเภทโทรทัศน์ที่ถูกผลิตขึ้นมา

สำหรับการออกอากาศทางสื่อโทรทัศน์ เพื่อส่งผ่านไปยังผู้รับสารมวลชน โดยมีรูปแบบและประเภทของรายการที่หลากหลายแตกต่างกันออกไป ตามวัตถุประสงค์ของการผลิต และวัตถุประสงค์ของการใช้ประโยชน์

การเซ็นเซอร์ (Censor) หมายถึง การตรวจพิจารณารายการโทรทัศน์ ทั้งด้านภาพและเสียงก่อนนำไปเผยแพร่ออกอากาศ ซึ่งเป็นการตรวจพิจารณาในประเด็นความถูกต้องตามกฎหมายระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ศีลธรรม วัฒนธรรมและประเพณี รวมทั้งความถูกต้องตามข้อเท็จจริง ซึ่งในการศึกษาคั้งนี้ หมายถึง การตรวจพิจารณาเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับเรื่องของความรุนแรงในละครโทรทัศน์ไทย ทั้งด้านภาษาและการกระทำ

ความต้องการเนื้อหาความรุนแรง หมายถึง เนื้อหาความรุนแรงที่ผู้ชมอยากให้มีและปรากฏเป็นภาพและเสียงในละครโทรทัศน์

ความคิดเห็นเกี่ยวกับความรุนแรง หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลโดยอาศัยพื้นฐานความรู้ ประสบการณ์และสภาพแวดล้อมเข้ามาเกี่ยวข้องในการแสดงออกด้วยการพูด ซึ่งอาจเป็นลักษณะเห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วยต่อการนำเสนอเนื้อหาความรุนแรง ในละครโทรทัศน์

พฤติกรรม หมายถึง การกระทำทุกอย่างของมนุษย์ไม่ว่าการกระทำนั้น ผู้กระทำจะทำโดยรู้ตัวหรือไม่รู้ตัวก็ตาม ไม่ว่าคนอื่นจะสังเกตการณ์กระทำนั้นได้หรือไม่ก็ตาม และไม่ว่าการกระทำนั้นจะพึงประสงค์ หรือไม่พึงประสงค์ก็ตาม ซึ่งในการศึกษาครั้งนี้ หมายถึง การกระทำของตัวแสดงที่ปรากฏในละครโทรทัศน์

ความรุนแรง หมายถึง สิ่งที่ทำให้เกิดความเสียหายกับบุคคล ทรัพย์สิน หรือสถานภาพไม่ว่าจะเป็นทางกายหรือทางจิตใจ ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อมก็ตาม ในที่นี้ หมายถึง ภาพและเสียงที่จะมีผลต่อการรับรู้ อารมณ์ความรู้สึก และพฤติกรรมการเลียนแบบของวัยรุ่น

กรอบ มีความหมาย 2 ลักษณะ คือ

1. หมายถึง ข้อกำหนดที่เป็นลายลักษณ์อักษรชัดเจน ได้แก่ ข้อบังคับตามกฎหมายกฎระเบียบและนโยบายของสถานี และจรรยาบรรณของนักวิชาชีพสื่อมวลชน รวมเรียกว่าระเบียบปฏิบัติ

2. หมายถึง จริยธรรม คุณธรรม สามัญสำนึก ความรับผิดชอบต่อหน้าที่ คุณ德การณื ตลอดจนกระบวนการวินิจฉัย และการตัดสินใจในการปฏิบัติงานด้วยตนเอง หรืออำนาจแฝงที่ปรากฏในลักษณะของคำสั่งจากฝ่ายบริหาร หรือผู้ควบคุมนโยบายสถานี โดยไม่มีข้อกำหนด หรือกฎหมายอื่นใดกำหนดไว้เป็นลายลักษณ์อักษร และอยู่นอกเหนือกฎเกณฑ์ทางจริยธรรม คุณธรรม สามัญสำนึกหรือความรับผิดชอบต่อหน้าที่ ตลอดจนจรรยาบรรณของนักสื่อมวลชน อันเป็นการปฏิบัติสืบทอดต่อ ๆ กันมา รวมเรียกว่า “ประเพณีปฏิบัติ”

### ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ได้ทราบถึงความคิดเห็นของผู้ผลิตรายการ กรรมการตรวจพิจารณารายการโทรทัศน์และผู้ชมที่มีต่อเนื้อหาละครโทรทัศน์ ในเรื่องความรุนแรง ว่ามีความสอดคล้องหรือแตกต่างกันในประเด็นใดบ้าง และได้ทราบถึงความคิดเห็นและความต้องการของผู้ชมต่อรูปแบบและเนื้อหาของละครโทรทัศน์ในปัจจุบันว่า ในส่วนของผู้ชมต้องการให้สื่อนำเสนอความรุนแรงในรูปแบบใดและในส่วนของกระบวนการในการตรวจพิจารณาเนื้อหาละครโทรทัศน์ในปัจจุบันนั้น กรรมการตรวจ

พิจารณามีความเห็นอย่างไรเกี่ยวกับมาตรฐานในการตรวจสอบเนื้อหาความรุนแรง ซึ่งเมื่อได้ทราบประเด็นเหล่านี้แล้วก็จะสามารถนำมาใช้ในการกำหนดกรอบหรือการศึกษากรอบในการพิจารณาเนื้อหาความรุนแรง ที่จะถูกนำเสนอในละครโทรทัศน์ไทย ที่สอดคล้องเหมาะสมกับกลุ่มต่าง ๆ ได้แก่ ความต้องการของผู้ผลิตและความต้องการของผู้ชม อันเป็นการสนับสนุนในเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชน และสาระสำคัญตามรัฐธรรมนูญ ปี 2550 และเป็นแนวทางให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตละครโทรทัศน์ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการออกอากาศ ซึ่งหมายถึง คณะกรรมการเซ็นเซอร์ต่อไป